

Stanisław Gołub, Irena Kutyłowska

Chełm, ul. Bielawieńska, st. 145, AZP
79-90/23

Informator Archeologiczny : badania 30, 250

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BYTOM, st. 2,
gm. *loco*,
woj. katowickie,
AZP 96-46/- lub 96-46/12

• miasto późnośredniowieczne

Stacjonarne badania wykopaliskowe, przeprowadzone w okresie od 18 czerwca do 16 października przez mgr. mgr. Mariana Pawlińskiego, Dorotę Podymę i Izabellę Wójcik (Muzeum Górnośląskie w Bytomiu). Finansowane przez PSOZ. Czwarty sezon badań. Kontynuowano prace z lat 1993-1995. W sezonie 1996 badania prowadzono w wykopie założonym na płycie Rynku, przylegającym do dawnej pierzei zachodniej.

Przebadano 4 obiekty: 1, 4, 29 i 30. Obiekt 1 był budynkiem o bliżej nieznannej konstrukcji drewnianej (najprawdopodobniej plecionkowej), wkopany w calcowe podłoże. W obrębie wykopu mieściła się jego południowa część o wymiarach 380 x 400 cm. Wypełnisko stanowiła ciemnobrunatna próchnica, w której wystąpiły fragmenty ceramiki, przedmiotów drewnianych, skórzanych, metalowych i kości zwierzęce. Obiekt 4 to rów melioracyjny biegnący wzdłuż ścian frontowych budynków, uchwycony na długości 14 m. W profilach zaznaczał się jako mniej lub bardziej regularny, zwężający się ku dołowi lej, którego szerokość w partii stropowej wynosiła 180 cm. Czas jego powstania w przybliżeniu określić można na koniec XIII w. Obiekt 29 był jamą, która przylegała do południowej ściany wykopu. Część południowa nie była eksplorowana. Szerokość jamy przy profilu południowym wynosiła 170 cm. Jej wypełnisko tworzyła czarnobrunatna próchnica z fragmentami ceramiki, przedmiotów drewnianych i skóry oraz kości zwierzęce. Obiekt 30 to kolejna jama, regularna, o średnicy 200 cm i głębokości około 55 cm (licząc od poziomu odsłonięcia). Wypełnisko stanowiła szarobieżowa glina, a pod nią warstwa czarnobrunatnej próchnicy. Prawdopodobnie służyła jako dół na odpadki. Ogółem pozyskano 2357 fragmentów ceramiki, 337 fragmentów przedmiotów drewnianych (łącznie z odpadkami), 70 fragmentów przedmiotów żelaznych, 3 zabytki z ołowiu i 11 grudek tego surowca oraz liczne kości zwierzęce.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Górnośląskim w Bytomiu.

CHELM,
ul. Bielawińska, st. 145,
AZP 79-90/23

• cegielnia późnośredniowieczna i nowożytna (XV-XVII w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Stanisława Gołuba (firma Usługi Archeologiczne) oraz PSOZ Chełm. Konsultacja naukowa: dr hab. Irena Kutyłowska (Katedra Archeologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie). Finansowane przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Chełmie.

Stanowisko zostało odkryte podczas penetracji wykopu pod zbiornik odstożnikowy nowo budowanej oczyszczalni ścieków. Inwestycja znajduje się kilkaset metrów od zabytkowego zespołu obronnego z ruinami murowanej wieży w Chełmie-Bielawinie.

W profilu wykopu pod zbiornik natrafiono na duży obiekt z zawartością przepalanej gliny, ogromną ilością cegieł palcowanych i glazurowanych. Założony wykop badawczy odsłonił prostokątny kamienny obiekt – pozostałość cegielni datowanej na XV-XVII w. Dwa kolejne wykopy sondażowe przy profilu wybierzyska ujawniły niewielkie obiekty ziemne.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Archeologii Polski Środkowowschodniej”, t. II, 1997.

Chełm, ul. Lubelska 11-13

patrz: wczesne średniowiecze

CHEŁM-Bielawin, st. 1/2,
AZP 79-90/13

• późnośredniowieczna kamienna wieża (XIV w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe i prace konserwatorskie, przeprowadzone przez mgr. Stanisława Gołuba (firma Usługi Archeologiczne). Konsultacja naukowa: dr hab. Irena Kutyłowska (Katedra Archeologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie). Finansowane przez PSOZ.

Kontynuowano badania wykopaliskowe i częściową rekonstrukcję ruin kamiennej wieży z XIV w. Założono wykop przy północnej ścianie wieży, odsłaniając fundament. Zrekonstruowano narożnik północno-wschodni, oczyszczono wnętrze wieży i zabezpieczono koronę murów.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Archeologii Polski Środkowowschodniej”, t. II, 1997.